

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De intentione bona, & praua, ex qua semper opus qualitatem consequitur,
& hypocrisi: & quod ad triplex velle sequitur triplex intentio. Cap. XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

ribus suis. Denique, secundum Gregorium, prudentia, temperantia, fortitudo, atque iustitia tanto perfectae sunt singulae, quantum vicissim sibi sunt coniunctae. Nam unusquisque tantum prudens est, quantum temperans, fortis, & iustus. Et tantum temperans est, quantum fortis, iustus, & prudens. Et tantum fortis est, quantum iustus, prudens, & temperans. Et tantum iustus est, quantum prudens, temperans, & fortis. Proprie tamen prudentia est in praecauendis insidijs, fortitudo in perferendis molestijs, temperantia in coercendis delectationibus prauis, & iustitia in subueniendis miseris. Et sunt quasi quatuor scuta virtutum, quibus non solum regimur, sed etiam regimur & luctamur contra hostes malignos. Sed, ut dicit Augustinus de Ciuitate Dei, virtutes, quas sibi mens hominis habere videtur, per quas imperet corpori & vitijs, ad quodlibet adipiscendum vel tenendum, nisi retulerit ad Deum, etiam vitia potius sunt quam virtutes. Nam qui de bono opere gloriatur, de virtute vitium facit, nec conscientia in serenatur, sed obnubilatur: quia secundum Chrysostomum, malitia etiam ante gehenam eos, qui hanc eam percipiunt, cruciare consuevit. Et virtus etiam ante regnum caelorum eos, qui hanc eam operantur non sistit, cum optima spe & perpetua delectatione viuere facit.

Virtus quādo vertatur in vitium.

De intentione bona, & praua, ex qua semper opus qualitatem consequitur, & hypocrisi: & quod ad triplex velle sequitur triplex intentio. Cap. XXV.

Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum. Cant. IIII: Vulnerasti inquit, cor meum, vulnere amoris, in incarnatione, & compansionis, in passione: soror mea, per naturae identitatem, per voluntatis conformitatem, & per regni cohaereditatem: sponsa, per fidei subarrhationem, per lectuli communicationem, & per intimae charitatis unionem: in uno oculorum tuorum, id est, in vnica intentione & affectione aeternorum. Quali dicat: O anima, quae soror mea dici meruisti, ex quo carnem sumendo me fratrem tibi feci, & quam sponsam elegi, cum te mihi in amore & voluntatis vnitatem coniunxi, in eo quod aeterna potius, quam terrena cordis oculis vides & quaeis, tantum me latificas, & grata efficeris, ut amor tuus cor meum vulneret, & nimirum sua penetrat. Salus tua est contemplatio mei amoris, meaque fruitionis. Hunc spirituales visum, & salutis tuae desiderium vehementer.

Mementer diligo. Hoc vno oculo, id est, vnica & singulari contempla-
 tione salutis meae, & mei amoris, meaque fruitionis cor meum vul-
 neras. Vocat autem sponsam animam recte intendentem, tam spon-
 sam quam sororem: sponsam, inquam, non uxorem, quia sponsa so-
 lent ardensius amari, coniugio adhuc recenti. Nam in posterum amor
 saepe lentescit. Vt ergo sponsus amoris sui magnitudinem insinuet,
 qui tempore non decreuit, eam sponsam appellat, utpote cuius amor
 semper nouus est: & manet in amore sponsi nihil carnale sapias, spon-
 sam suam sororem vocat, quia sorores nequaquam carnaliter adaman-
 tur. *Vulnerasti ergo cor meum*: quasi diceret, quia summe te diligo ve
 sponsam, & caste vt sororem, vulneratum est cor meum propter te: ma-
 gnitudinem amoris erga dilectam commemoratione vulnerati cor-
 dis exprimere volens. Hinc igitur videndum est de intentione, qua
 necessario sequitur qualificationem ipsius voluntatis. Sicut enim qua-
 litas radice ad ramos deriuatur, sic ex dispositione cordis & volunta-
 tis intentio suam qualificationem consequitur. Vnde cor conuersum
 ad commutabile bonum, finaliter intentionem in omnibus deprauat
 & inficit, ac per consequens intentio singulis imponit ratione principale
 meriti, vel demeriti. Bonitas enim vel malitia operum, locutionum, &
 sic de ceteris, principaliter ex intentione dependet. Hinc dicit Matthe-
 us: *Si oculus tuus, id est, intentio tua, simplex fuerit, totum corpus tuum, id*
est, cogeries operum, locutionum, & exercitiorum virtuosorum, lu-
cidum erit: si autem nequam fuerit, etiam totum corpus tenebrosum erit.
 Nam si sit opus de genere bonorum, illud potiore sua virtutem
 ab intentione sortietur: quae est tanquam formale illius. Exepli gra-
 tia: Dare elemosinam est opus bonum, quo scilicet datur alicui indi-
 genti ex compassione: sed propter Deum, vnde intentio illa in De-
 um directa, dat illi operi rationem merendi. Nam si ex alio moue-
 retur principaliter intentio, scilicet ex importunitate petentis, aut
 verecundia, seu vana gloria, vel similibus, totam meriti ratione eua-
 cuaret. Aut etiam si principaliter moueretur ex compassione, propter
 amorem tamen naturalem, vel acquisitum, per intentionem principa-
 liter complectens aliquod humanum, non diuinum, scilicet quod ad
 imaginem Dei factus, sanguine Christi redemptus, haeres regni con-
 stitutus, aut alias propter Deum, non fieret Deo grata, nec danti meri-
 toria ex intentione non debita. Nam intentio principium est operis &
 principale. Finis enim operis, licet vltimum sit in opere, primum tamen

Sponsa &
 soror cur
 vocetur
 anima.

Intentio
 facit omnia
 opera, vt
 sint bona
 aut mala.

Matth. 6.

est in intentione: quia finis mouet agentem, vt dicit Philosophus, & finis dicitur esse causa causarum. Hinc dicit Hieronymus, quod opus commensuratur intentioni. Quantum intendis, tantum facis: & quicquid facere voluisti, sed non potuisti, coram Deo scias esse factum. Cor enim pensat Deus, non substantiam. Et si in facto non intendis principaliter aliquid diuinum, *amen dico tibi*, recepisti mercedem tuam. Quid si sit opus bonum intentione praua, tunc illud ab intentione sua prauitatem fortietur. Vnde dicit Ambrosius, & habetur i. quaest. i. cap. Vide quantum bonum est charitas: Si ita martyrium fecerimus, quod nostras ab omnibus velimus honorari reliquias, & si opinionem vulgi sectantes, intrepidi sanguinem fuderimus, & substantiam nostram vsquo ad mendicitatem propriam dederimus, huic operi non tam premium, quam pena debetur, & perfidia magis tormenta sunt, quam corona victoriae. Dicit etiam Gregorius, quod si semel cor intentione praua corrumpitur, sequentis actionis medietas & terminus ab hoste secure possidetur, quoniam totam arborem sibi fructus ferre conspicit, quam veneni dente in radice vitiauit. Vnde summa cura vigilandum est, ne bonis operibus seruies mens, intentione reproba polluat. Alioquin dicit Augustinus: Simulata aequitas, non est aequitas, sed duplex iniquitas: quia iniquitas est, & simulatio. Simulat enim se iustum, nec exhibet, quia totum fructum in laude hominum, vel alio commutabili bono ponit: & ideo vocatur *ὑποκριτής*, quod Latine dicitur simulator, qui raptor perniciosus iudicatur: quia dum inique agens desiderat de sanctitate venerari, laudent vitam rapit alienam. Veruntamen (vt dicit Cicero lib. 2. de Officijs) omnia ficta celeriter tanquam floculi decidunt, nec simulatum quicquam potest esse diuturnum. Bonus autem vir non modo non facere, sed nec cogitare quidem audebit quicquam, quod non audebit predicare. Nimirum cum (vt refert Valerius libro 7.) Socrates expedita & compendiaria via eos ad caelum venire dicebat, qui id agerent, vt quales videri vellent, tales & essent. Quae quidem demonstratione apte demonstrabat, vt homines potius ipsam virtutem haurirent, quam eius umbram sectarentur. Porro, si sit opus indifferens, & ad bonum referibile, tunc opus illud ex intentione bonitatem, vel malitiam fortietur. Vnde super illud Apostoli: *Non quod volo bonum, hoc ago, sed quod odi malum, hoc facio*, dicit Glossa, quod triplex est velle, scilicet naturae, gratiae, & vitij. Velle naturae per se impotens est, nec palmam meretur, sed vincitur & trahitur ad velle vitij, ni-

Hypocrisis
quanta in-
quitas.

Rom 7.
Velle tri-
plex.

tij, nisi ad velle gratia subueniat, quod velle vitij vincat, & velle natura perficiat.

Hoc autem triplex velle, sequitur & triplex intentio, prout Alexander de Hales in 3. parte Summæ ponit exemplum, dicens: Velle comedere, vel aliquid aliud facere solum ad sustentationem naturæ, est velle naturæ, siue naturæ, ex illa scilicet intentione. Velle verò comedere propter voluptatem, est velle culpæ, & per consequens, vituperabile. Velle autem comedere ad hoc, quòd in seruitio Dei sustentetur, est velle gratiæ, & per consequens laudabile & premiabile. Vides ergò, quòd *bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bona*. Et sic est in his, quæ videntur esse indifferentia. Itaque thesaurus cordis bonus vel malus, est intentio bona vel mala, ex qua Deus iudicat opera esse bona vel mala. Ideo confulit Apostolus, dicens: *Sive manducatis, siue bibitis, siue aliud quid facitis, omnia in gloriâ Dei facite*. Si enim hæc rectè fiunt, laudes Dei sunt. Nam (secundum Gregorium) somnus Sanctorum non vacat à mysterio. Ideo enim dormiunt, vt ad laudandum Deum fortiores existant. Denique si malum sit opus, nec ad bonum referibile, ad excusandum tamen vel minuendum illud maxime valet simplicitas intentionis.

De pedibus animæ, & quòd voluntas per charitatem se & omnia tam interiora, quàm exteriora mouet, ac intentionem reedificat, cuius signa interiora & exteriora sunt multa.

Cap. XXVI.

Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, &c. Augustinus libro de spiritu & anima: Animus inuisibilis est: neque enim aliter inuisibilia cernere valeret. Visibilia per corpus videt, & inuisibilia per se, & in eo se videt, quòd inuisibile se videt. Videtur tamen in corpore per corpus, sicut sensus in litera manet, & per literam videtur. Animus in momento sensus suos per totius orbis fines & mundi secreta circumfert, descendit ad inferna, ascendens inde, versatur in cælo, adhæret Christo, iungitur Deo. Ipse siquidem est eius patria & habitatio, ad cuius similitudine factus est. Quisquis ergo se talè reddi desiderat, qualis à Deo factus est, id est, similis Deo, redeat ad se cõstet in se, & sic intra semetipsū, apud semetipsum quærat & videat, vnde cõstet homo, & ex qua parte factus sit ad imaginem Dei, vt illi soli inhæreat, illi iugiter deseruiat, illiq; synceriter

A a inten-

Intentio
triplex.

Thesaurus
cordis du-
plex.

Matth. 12.
Luca. 6.

1. Cor. 10.